

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ
IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS PENKTOSIOS KARTOS JUDRIOJO RYŠIO (5G) PLĖTROS 2020–2025 M.
GAIRIŲ PATVIRTINIMO“ PROJEKTO (TOLIAU – NUTARIMO PROJEKTAS)
TAP-20-302; TAIS NR. 19-14237(2)**

2020-03-18 Nr. NV-741

Vilnius

Įvertinę Nutarimo projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Tikslintina Nutarimo projekto preambulė, nes joje paminėtame 2016 m. rugsėjo 14 d. Europos Komisijos komunikate Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos 5G veiksmų planas“ nėra nustatyti jokie *strateginiai tikslai*.

2. Siūlytume Nutarimo projekto 4 punkte numatyti, koku periodiškumu Susisiekimo ministerija informuoja Vyriausybę (teikia ataskaitą) apie Gairių priemonių plano įgyvendinimą.

3. Siūlytina įvertinti Nutarimo projektu tvirtinamų Lietuvos Respublikos penktosios kartos judriojo ryšio (5G) plėtros 2020-2025 m. gairių (toliau – Gairės) 2 punkte vartojamo termino „nagrinėjamos“ tinkamumą jame, nes toks dokumentas kaip „Gairės“ pagal bendrąją apibrėžtį nėra skirtas ką nors „nagrinėti“.

4. Trūksta teisinio aiškumo dėl Gairių 3 punkte esančios nuorodos, kad „5G ryšys“ yra „visuomenės elementas“. Taip pat siūlytume įsivertinti, ar šiame punkte tikrai reikalingi tokie žodžiai kaip „numatoma“, „tikimasi“, „pažymėtina“.

5. Gairėse siūlytina nuosekliai vartoti sąvokas ir jų trumpinius: 1 jų punkte nurodoma, kad „5G ryšys“ reiškia penktosios kartos judrųjų ryši, o 5.4 papunktyje nurodoma, kad santrumpa „5G“ reiškia penktosios kartos judriojo ryšio technologiją, tačiau jau 7, 8 ir 10 punktuose vartojama šių santrumpų neatitinkanti sąvoka „5G ryšio technologija“.

6. Siūlome pasitikslinti, ar Gairių 8 punkte 5G ryšių sistemai ir tinklų plėtrai turi būti sukurta pridėtinė vertė, ar ši sistema ir tinklas turėtų sukurti kuo didesnę pridėtinę vertę. Taip pat siekiant tikslumo, siūlome rašyti „informacinės visuomenės ir inovacijų plėtrą“.

7. Gairių 9 punktą tikslintinas, atsižvelgiant į šiuos aspektus: 1) visiškai neaišku, kurie etapai yra diegimo, o kurie plėtros ir kuo jie skiriasi; 2) 9.1 ir 9.2 papunkčiai tikslintini įvertinant jų tarpusavio santykį, nes pagal siūlomą reguliavimą nustatant, kad iki 2022 m. bent viename iš penkių

didžiausių pagal gyventojų skaičių Lietuvos Respublikos miestų turėtų būti įdiegtas 5G ryšys, kitame etape šis ryšys turėtų būti įdiegtas jau tik likusiuose miestuose, t.y. daugiausiai keturiuose. Tikslinant minėtus papunkčius, miestų vardijimą siūlytina perkelti į 9.1 papunktį, o 9.2 papunktyje nustatyti tą patį miesto dydžio kriterijų – pagal gyventojų skaičių; 3) 9.3 papunktis tikslintinas įvertinant tai, kad valstybinės reikšmės automobilių keliai skirstomi į magistralinius (21), krašto (132) ir rajoninius (1637) kelius. Ar tikrai visuose juose pirmiausia turėtų būti įdiegtas 5G ryšys? Taip pat pažymėtina, kad ir geležinkelių linijos, atsižvelgiant į traukinių eismo intensyvumą, geopolitinę, socialinę ir ekonominę jų reikšmę, skirstomos į valstybinės reikšmės magistralines geležinkelių linijas ir regioninės reikšmės geležinkelių linijas.

8. Atkreipiame dėmesį, kad 2020 m. kovo 6 d. Teisingumo ministro įsakymu Nr. 1R-72 buvo patvirtintas Nuorodų į Europos Sąjungos teisės aktus teikimo teisės aktuose reikalavimų aprašas (toliau – Aprašas). Atsižvelgiant į naujus reikalavimus (Aprašo 6 ir 7 punktai), nurodant ES teisės aktus neturi būti nurodomas jų paskelbimo ES Oficialiame leidinyje šaltinis, todėl siūlome tikslinti Gairių 11, 12 ir kt. punktus.

9. Tikslinta Gairių 11 punkte pateikta nuoroda į Komisijos sprendimus, nes, pirma, nenurodomas 2019 m. birželio 11 d. sprendimo numeris, antra, RSPG buvo įsteigta ne taip, kaip nurodyta šiame punkte, o Komisijos 2002 m. liepos 26 d. sprendimu 2002/622/EB dėl Radijo spektro politikos grupės įsteigimo.

10. Siūlytina patikslinti Gairių 12 papunkčio nuostatas šiais aspektais: 1) 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas (nauja redakcija) (toliau – Direktyva) 54 straipsnio 1 dalyje yra nurodytas tik vienas terminas; 2) nurodytas terminas „iki 2020 m. pabaigos“ tikslintinas į Direktyvos 54 straipsnio 1 dalyje nurodytą terminą „iki 2020 m. gruodžio 31 d.“; 3) formuluotės „Europos Sąjungoje suderintais terminais“ atsisakytina kaip perteklinės; 4) siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, įvertintinos Direktyvos 54 straipsnio 2 dalies nuostatos, pagal kurias terminas gali būti ir pratęstas.

11. Siūlytina keisti Gairėse vartojamą neapibrėžtumą suponuojančią formuluotę „tikėtina“ (Gairių 14, 22, 29 punktai).

12. Siekiant aiškumo, siūlytina patikslinti Gairių 14 punkto paskutinio sakinio nuostatas dėl termino – po „1 straipsnio“ įrašant „1 dalyje nurodytu terminu su jo atidėjimu dvejiems metams, t.y. iki 2022 m. birželio 30 d.“.

13. Gairių 15 punkto nuostatose pirmą kartą užsimenama apie Gairių priemonių planą ir tik šiame punkte dėstomų siekių kontekste, todėl siūlytina Gairių I skyriuje (Bendrosios nuostatos) paminėti ir aptarti jų priede išdėstyto Gairių priemonių plano vaidmenį.

14. Gairių 16 punkte remiamasi Informacinės visuomenės plėtros programa, kuris nebeteks galios 2020 m. Todėl kyla klausimas dėl tikslingumo ją remtis, nes Gairės skirtos vėlesniam laikotarpiui. Be to, šiame punkte užsimenama apie pradėtą įgyvendinti „Naujos kartos interneto prieigos infrastruktūros plėtros projektą“, tačiau nėra jokių nuorodų, kurios leistų aiškiau nustatyti, kas tai per projektas ar kas jį patvirtino, vykdo ir pan.

15. Atsižvelgiant į 2011 m. kovo 2 d. Sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-199 patvirtintą Lietuvos higienos normą HN 80:2015 „Elektromagnetinis laukas gyvenamojoje aplinkoje. Parametrų normuojamos vertės ir matavimo reikalavimai 10 kHz–300 GHz radijo dažnių juostoje“, Gairių 19 punkto pirmajame sakinyje brauktinas žodis „Respublikos“. Be to, jame siūlome rašyti „(toliau- Rekomendacija 1999/519/EB)“ ir kitose projekto nuostatose vartoti būtent tokį sutrumpinimą (žr. minėtame Apraše pateiktus pavyzdžius).

16. Įvertinant Gairių 22 punkto antrojo sakinio nuostatų vertinamąjį pobūdį ir jame vartojamų formuluočių neapibrėžtumą, siūlytina jų atsisakyti kaip perteklinių. Be kita ko, siūlytina įvertinti, ar Gairių 22 punkte dėstomos nuostatos pagal savo turinį neturėtų būti sudėtinė Gairių IV skyriaus (Teisinių, organizacinių sąlygų, skatinančių 5G ryšio plėtrą, sudarymas), o ne Gairių III skyriaus (5G ryšio tinklų diegimo techninių sąlygų sudarymas), dalis. Atitinkamai keistųsi ir Gairių priemonių plano uždavinys, kuriam įgyvendinti skirtos Gairių priemonių plano 1.5 ir 1.6 papunkčiuose numatytos priemonės.

17. Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr.1R-298 (toliau – Rekomendacijos), 13 punkte yra nurodyta, kad aukštesnės teisinės galios teisės akte turėtų būti vengiama nuorodų į konkrečius žemesnės galios teisės aktus. Atsižvelgiant į tai, siūlytume įvertinti, ar šiuo atveju Gairių 23 punkte yra būtina nuoroda į konkretų sveikatos apsaugos ministro įsakymą. Be to, atsižvelgiant į Rekomendacijų 6.1 papunktį brauktini žodžiai „Lietuvos Respublikos“. Siekiant aiškumo, šiame punkte taip pat siūlytume nurodyti minimų standartų pavadinimus.

18. Tikslintinas Gairių 28 punkte nurodyto Vyriausybės 2001 m. gruodžio 14 d. nutarimo Nr. 1524 pavadinimas. Taip pat atsižvelgiant į šiame punkte dėstomas nuostatas, tikslintina šio punkto paskutiniame sakinyje vartojama formuluotė „valstybės objektų“, nurodant, kad tai ne tik valstybei, bet ir *savivaldybei* priklausančios *nekilnojamojo* turto objektai.

19. Gairių 32 punkte kalbama apie svarbą užtikrinti 5G ryšį jūrų ir vidaus vandenų uostų, taip pat oro uosto teritorijose. Tačiau šie objektai nėra įtraukti į Gairių II skyriuje nurodytus 5G ryšio diegimo ir plėtros etapus iki 2025 metų. Ši pastaba aktuali ir Gairių priemonių plano 1.14 papunkčiui. Be to, siekiant teisinio aiškumo, siūlytina patikslinti Gairių 32 punkto antrąjį sakinį prie žodžių „teisės aktus“ įrašant žodžius „jų veiklą reglamentuojančius“.

20. Tikslintina Gairių 35 punkte pateikta netiksli nuoroda į Gairių 31 punktą, nes šiame punkte nėra nurodytos jokios finansinės priemonės.

21. Siekiant sistemiškumo, Gairių 38 punkte vartojama „Lietuvos bendrasis planas“ formuluotė derintina su Gairių priemonių plano 2.3 papunktyje vartojama formuluote „Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas“. Be to, tiek šiame, tiek Gairių 39 punkte tikslintina juose vartojamą formuluotę „Lietuvos savivaldybių administracijos“ rašant „Lietuvos savivaldybės“, nes bendrųjų ir specialiųjų planų tvirtinimo procese dalyvauja ne tik jų administracijos.

22. Gairių 40 punkte siūlome patikslinti rekomendacijų pavadinimą (rašyti be kabučių), o santrumpą rašyti taip, kaip ji rašoma 19 punkte, t.y. su numeriu.

23. Prie Gairių 40 ir 43 punktuose nurodytų dokumentų yra pateikiamos išnašos su jų paskelbimo šaltiniais. Siūlome laikytis vienodos praktikos visose Gairėse ir visais atvejais, kai nurodomi įvairūs tarptautiniai dokumentai, ataskaitos ir pan., kurie nėra skelbiami TAR arba ES Oficialiajame leidinyje, pateikti tokias nuorodas išnašose.

24. Sistemiškai įvertinus 44 ir 45 Gairių punktų ir Gairių priemonių plano 2.6 papunkčio (kuris, be kita ko, turėtų būti išbrauktas iš Gairių 46 punkto nuostatų) nuostatas manytina, kad jos yra prieštaringos – Gairių 44 punkte yra aptariamos investicijos, kurių reikės judriojo ryšio operatoriams ir galimybė jiems taikyti pelno mokesčio lengvatą, kuri pagal Pelno mokesčio įstatymo 46¹ straipsnį yra taikoma vienetams, vykdančioms investicinį projektą, Gairių 45 punkte siūloma atlikti minėtos lengvatos taikymo vertinimą, o Gairių priemonių plano 2.6 papunktyje nustatyta priemonė – nustatyti ryšio operatoriams, diegiantiems 5G ryšio sistemas, galimybę taikyti Pelno mokesčio įstatyme numatytą mokestinę lengvatą, skirtą investicijų sąnaudoms mažinti. Siūlytina šias nuostatas tarpusavyje suderinti įvertinant tai, kad tokia lengvata jau yra nustatyta įstatymo leidėjo ir ji užtikrina palankias apmokestinimo sąlygas naujausias technologijas diegiančioms įmonėms, papildomai atskleidžiant, kokia administracinė našta, tenkanti tiek ūkio subjektams, tiek valstybės institucijoms ir įstaigoms, susijusi su šios lengvatos taikymu turima mintyje Gairių 45 punkte.

25. Atsižvelgiant į tai, kad Gairių priemonių planas yra Gairių priedas, tikslintinos Gairių 49 punkto nuostatos - vietoje žodžio „priede“ įrašant žodį „jame“.

26. Atsižvelgiant į tai, kad visų ministerijų ir Ryšių reguliavimo tarnybos pilni pavadinimai pirmą kartą jau nurodyti Nutarimo projekto 2 ir 3 punktuose, Gairių priemonių plane visais atvejais siūlome nurodyti šias institucijas be žodžių „Lietuvos Respublika“.

27. Gairių priemonių plano 1.4 papunktyje po žodžio „ministro“, įrašytinas žodis „įsakymu“. Pastaba aktuali ir Gairių priemonių plano 1.7 papunkčiui.

28. Kaip viena iš už Gairių priemonių plano 1.9 papunktyje numatytos priemonės įgyvendinimą atsakinga institucija yra nurodyta Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija. Atsižvelgiant į tai, kad Nutarimo projekto 2 punkte yra išvardijamos visos ministerijos, kurioms yra

pavedama įgyvendinti Gairių nuostatas, siūlytina šį punktą papildyti į jį įtraukiant ir Vidaus reikalų ministeriją.

29. Siekiant aiškumo, siūlytina tikslinti Gairių priemonių plano 1.13 ir 1.14 papunkčius, atskleidžiant, kokias ir kokio pobūdžio palankias sąlygas siekiama sudaryti judriojo ryšio operatoriams teikti judriojo ryšio paslaugas, įskaitant 5G ryšį.

30. Siūlytina tikslinti Gairių priemonių plano 2.9 papunkčio nuostatas, atskleidžiant jose vartojamos formuluotės „perengti ir įgyvendinti teisinės priemonės“ turinį, nes įvertinus Gairių 48 punkto nuostatas trūksta aiškumo, kokios teisinės priemonės turimos mintyje ir koku būdu planuojama jas įgyvendinti.

31. Taip pat siūlome patikslinti ir aiškiau išdėstyti kai kuriuos Gairių priemonių plano papunkčius, nes vienos priemonės turi būti *įvykdytos* iki nurodytos datos, o kitos turi būti nuolat *vykdomos* iki nurodytos datos.

Teisės grupės patarėja

Ingrida Staniulienė